

14.Hafta
İSG YÖNETİM SİSTEMLERİ

YÖNETİM, üretimdeki amaçlara ulaşmak için ² kaynakların organize edildiği ve gelecekteki faaliyetlerin planlanması amacıyla sonuçların değerlendirildiği süreçtir.

Sistem;

Birbiriyle ilişki içerisinde olan, birbiriyle etkileşen elemanlar topluluğudur.

Ortak bir amacı gerçekleştirmek veya başarmak amacıyla bir araya getirilen, ortak özellikleri olan, birbiriyle etkileşimli parçaların bütününe verilen isimdir.

Yönetim sistemi; kuruluşların ilkelerini, prosedürlerini ve faaliyetlerini yönetmeye ve sürekli olarak geliştirmeye yönelik kanıtlanmış bir çerçevedir.

Dünyada, 1800'lü yılların sonunda Frederick Taylor İngiltere'de “bilimsel yönetim” tezini ortaya atarak, Amerika'da “sürekli kalite ve verimlilik geliştirme” çalışmalarını başlatmıştır.

Taylor'un 'bilimsel yönetim' yaklaşımı ile başlayan klasik yönetim biçimi, insanı makinenin bir parçası gibi görüp; 'kuruluş için iyi olan her şey çalışanlar için de iyidir' anlayışını benimsemişti.

Bir maden mühendisi olarak özellikle madenlerde yangın tehlikelerini önleme konusunda çalışan Henry Fayol (1841-1925) 1916 yılında yayımlanan ‘Sanayileşme ve Genel Yönetim’ adlı eserinde, yönetimi - halen bugün de geçerli olan - beş fonksiyona ayırarak incelemiştir:

- PLANLAMA
- UYGULAMA
- KOORDİNASYON
- ORGANİZASYON
- KONTROL

Bu yönetim sistemi döngüsü organizasyonların üretim sistemlerini iyileştirmenin bir yolu olarak Walter Shewhart (1939) tarafından geliştirilmiş ve uygulanmıştır.

Daha sonra Deming tarafından geliştirilerek PUKÖ döngüsü kalite yönetim sistemi olarak uygulanmıştır. Halen kullanılmaktadır.

**TOPLAM
KALİTE
FELSEFESİ**

**ISO 9000
KALİTE YÖNETİM SİSTEMİ**

**ISO 14001
ÇEVRE YÖNETİM SİSTEMİ**

**ISO 22000
GIDA GÜVENLİĞİ YÖNETİM
SİSTEMİ (HACCP)**

**OHSAS 18001
İŞ SAĞLIĞI ve GÜVENLİĞİ YÖNETİM
SİSTEMİ**

... DİĞER YÖNETİM SİSTEMLERİ

Kaizen japonca “sürekli gelişme” anlamına gelmektedir. Gelişme bir defaya mahsus olduğunda elde edilen kazanımlar da bir defaya mahsustur. Yapılması gereken hiç durmaksizin bu gelişme performansını sürdürmektir.

Japonların poka yoke adını verdikleri anlayış, hatayı baştan önlemek için tedbir almak demektir. Poka yoke ile işin başında ürün tasarımını, üretim sürecinde hata ortaya çıkarmayacak ve “hata geçirmez” bir özellikte yapmaya çalışmak anlamına gelmektedir.

Hatalari önlemek, onlari sonradan bulup düzeltmekten daha kolay, daha ucuz ve daha güvencelidir.

Amaç, hata ayıklamak değil, hata yapmamayı sağlamaktır.

Jidako üretimde hatalari bulmaya çalışan bir mekanizmaya verilen isimdir. Bu anlayış kuruluştta israf ve savurganliklari azaltarak etkinliği ve verimliliği artirmayi amaçlamaktadır. Amerikalilar son yillarda bu anlayışa “sifir hata” adini vermişlerdir.

Japon yönetim kültüründe önem taşıyan diğer bir ilke “hoshin” kavramı ile ifade edilmektedir. Hoshin, plana dayalı bir yönetimi ifade etmektedir. Japonların bu anlayışı son yıllarda yönetim biliminde daha bilimsel olarak “stratejik yönetim” kavramı ile incelenmektedir.

İşlerin planlı yapılması plansız yapılmasına her zaman tercih edilmelidir.

En kötü plan, plansızlıktan iyidir

YÖNETİM SİSTEMLERİ

Henry Fayol (1841-1925) 1916 yılında yayımlanan 'Sanayileşme ve Genel Yönetim' adlı eserinde yönetimi - halen bugün de geçerli olan - beş fonksiyona ayırarak incelemiştir.

Bu sistem organizasyonların üretim sistemlerini iyileştirmenin bir yolu olarak Walter Shewhart (1939) tarafından geliştirilmiş ve uygulanmıştır.

Deming tarafından daha da geliştirilerek uygulanan PUKO yönetim döngüsü bugünkü sistemlerin de temelidir ve halen uygulanmaktadır.

2. Planını Uygula

Uygula

Kontrol
Et

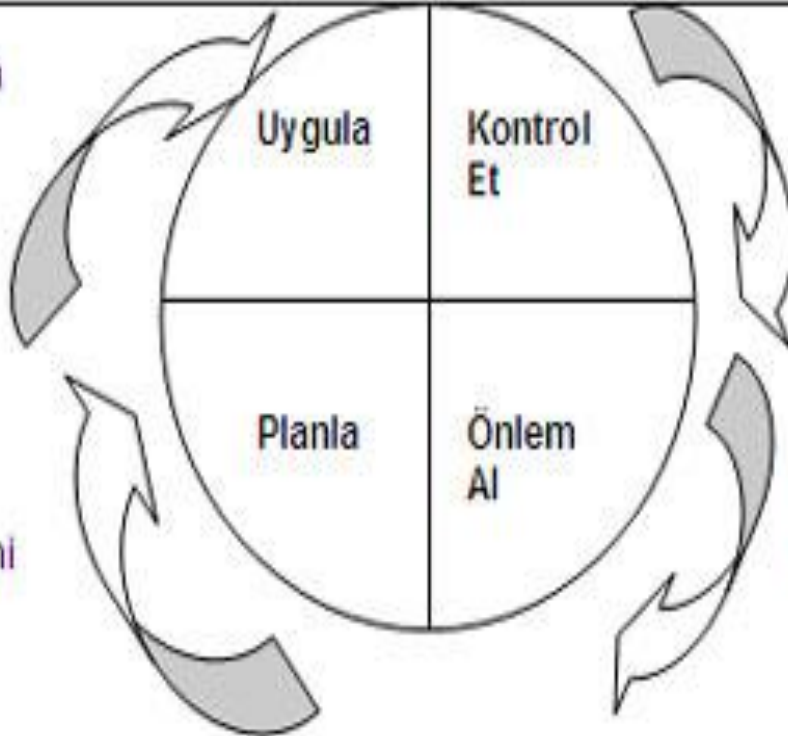
Planla

Önlem
Al

1. ISG iyileştirme için gerekli değişimi planla

3. Olası sapmaları hesapla, değişimin etkilerini analiz et ve yorumla

2. Verilere ve değerlendirmelere göre önlem al

PLANLA

- İş Sağlığı ve Güvenliği açısından amacın belirlenmesi (neyi başarmak istiyoruz, nerede, ne zaman)
- Mevcut durumu analiz etme
- Hedeflerin belirlenmesi
- Kayıtların analizi
- Tehlikelerin Belirlenmesi
- Risk değerlendirme metodlarının belirlenmesi
- Detaylı plan hazırlaması (uygulama planı)
- İç talimatlar hazırlama

UYGULA

- Riskleri Değerlendirme
- Risklerin kabul edilebilir olup olmadığına karar verme
- Kontrol Önlemlerinin seçimi ve uygulaması
- Her bölümdeki İlgili kişileri bilgilendirme, eğitme ve katılımını sağlama
- Faaliyet planını izleme ve gerçekleştirme
- Uygulama sonuçlarını yakın takip etme

KONTROL ET

- Hedef veya hedeflere ulaşıldı mı?
- İç talimatlar ve yönergeleri gözden geçirme
- Olası sapmaları tespit etme ve kaydetme
- İlgili kişileri bilgilendirme

ÖNLEM AL

- Kalıcı bir denetleme sistemi kurma
- Etkili önlemleri standartlaştırma
- Gerekli eğitim ve yönlendirmeleri sağlama

OHSAS 18001

İŞ SAĞLIĞI VE
GÜVENLİĞİ YÖNETİM
SİSTEMİ

İSG Yönetim Sisteminin Doğuşu

İş Sağlığı ve Güvenliği ile ilgili ilk standart İngiliz Standart Teşkilatı (BSI) tarafından BS 8800 olarak 1996 yılında yayınlanmıştır.

Bu standart çok sayıda İngiliz kuruluşunun katılımı ile İngiliz Standart Teşkilatı bünyesinde oluşturulan HS/1 teknik Komitesi tarafından hazırlanmıştır.

OHSAS (Occupational Health and Safety Management Systems) 18001, İngiliz Standardları Enstitüsü (BSI) tarafından yayımlanmış olan "İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ" standardıdır.

15 Nisan 1999

OHSAS 18001;

09 NİSAN 2001'de TSE tarafından Türk standardı olarak kabul edilmiştir. (TS 18001)

Ancak;

OHSAS 18001 iş sağlığı ve güvenliği değerlendirme sistemini uygulamış olmak, tek başına yasal gerekliliklerin yerine getirildiği anlamına gelmemektedir.

OHSAS 18001; ISO 9001 ve ISO 14001 gibi diğer uluslararası standartlardan farklı olarak bazı ulusal standart kuruluşları ve belgelendirme kuruluşlarının birlikte çalışmasıyla gerçekleştirilmiştir ve aslında bir ISO standardı değildir.

İSO 9001 KALİTE YÖNETİM SİSTEMİ

ISO 9000 SERİSİ STANDARTLAR, müşteri memnuniyetinin artırılmasına yönelik olarak kuruluşların KALİTE YÖNETİM SİSTEMİni kurması ve geliştirmesi konusunda rehberlik eden ve ISO tarafından yayımlanmış olan bir standartlar bütünüdür.

ISO 14001 ÇEVRE YÖNETİM SİSTEMİ

günümüzde, kuruluşların sadece kaliteli mal veya hizmeti ucuza sunmaları yetmemekte, ürün veya hizmeti üretirken çevreye saygılı olmaları, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili önlemleri almaları ve sosyal sorumluluklarını yerine getirmeleri beklenmektedir.

evre yönetim sistemi; özünde doğal kaynak kullanımının azaltılması, toprağa, suya, havaya verilen zararların minimum düzeye indirilmesini amaçlayan, risk analizleri tabanında kurulan bir yönetim modelidir.

ÜST YÖNETİMİN DESTEĞİ

hiç bir sistem üst yönetimin desteği olmadan kurulamaz, kurulsa bile sürdürülemez.

o nedenle, yönetim sistemi kurulmadan önce, sistemin önemi ve üst yönetimin sorumlulukları konusunda üst yönetimin ayrıntılı bir biçimde bilgilendirilmesi gereklidir.

Çalışanların katılımı

yönetim sistemi sadece bir kaç kişinin (yönetim temsilcisi, proje ekibi, vb.) omuzlarına yüklenerek gerçekleştirilecek bir olgu değildir.

kuruluştaki tüm çalışanlara sistemin birlikte yürütüleceğinin (yönetileceğinin) anlatılması, dolayısıyla, çalışanların sistemin içine çekilmesi önemlidir.

Eğitimlerin etkinliği

Eğitimin ihtiyaçlara cevap verecek ve uygun bir zamanlamayla gerçekteştrilecek biçimde belirlenmesi gereklidir.

Üst yönetim için 'eğitim' değil, 'bilgilendirme' toplantıları yapılabilir.

Dokümanların hazırlanması

Dokümanlar, rafları süslemek için değil, sistemin uygulanmasını sağlamak amacıyla hazırlanmaktadır.

O nedenle, kuruluşun yapısına ve ihtiyacına uygun dokümanlar belirlenmeli, basit, kolay ve anlaşılır olması sağlanmalıdır.

Sistemin alışması

Sistemin alışması konusundaki, en buyk engel BELGELENDİRME faaliyetidir.

Çünkü bir çok kuruluş ‘belge’yi alınca her şeyin bittiğini düşünmektedir.

Hâlbuki, alınan belge sistemin varlığını göstermektedir. Sistemin alışması ondan sonra yapılacak çalışmalara bağlıdır.